

Vereniging Dorpsbelangen Gieterveen
Schipperpad 1, 9511 PG Gieterveen

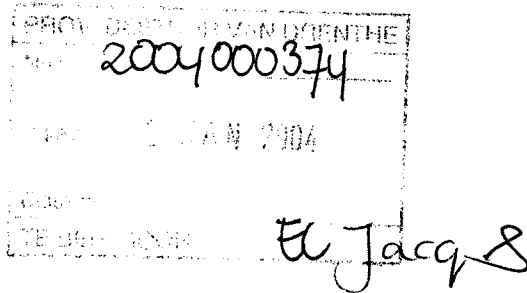
en Gasselternijveenschemond.
Noordzijde 39, 9515 PB Gasselternijveenschemond.

5 januari 2004.

ontvangstbevestiging

Ja / Nee

Onderwerp: Floriade 2012.

Aan de hoogedelgestrenghe heer
A.L.T. Ter beek, commissaris van de
Koningin in de provincie Drenthe
en Provinciebestuur
Westerbrink 1
9405 BJ Assen.

Hoog edelgeachte heer Ter Beek en zeer geacht provinciebestuur,

Bijgaand treft u aan een brochure met betrekking tot de Veenkoloniën in Drenthe en Groningen.

Namens de commissieleden die deze brochure tot stand hebben gebracht verzoeken wij u vriendelijk, deze brochure ook te doen toekomen aan de leden van uw statenfracties in uw provincie.

Daar wij als Vereniging van Dorpsbelangen van kleine dorpen over beperkte geldmiddelen beschikken, was het niet mogelijk meerdere exemplaren aan uw adres toe te zenden.

Wij hebben gemeend de beide provinciebesturen, de drie gemeentebesturen en andere belanghebbende instanties eerst kennis te laten nemen van de inhoud van deze brochure, alvorens de pers een exemplaar toe te zenden.

Wij hopen op redelijk termijn van U en uw provinciebestuur een reactie te mogen ontvangen.

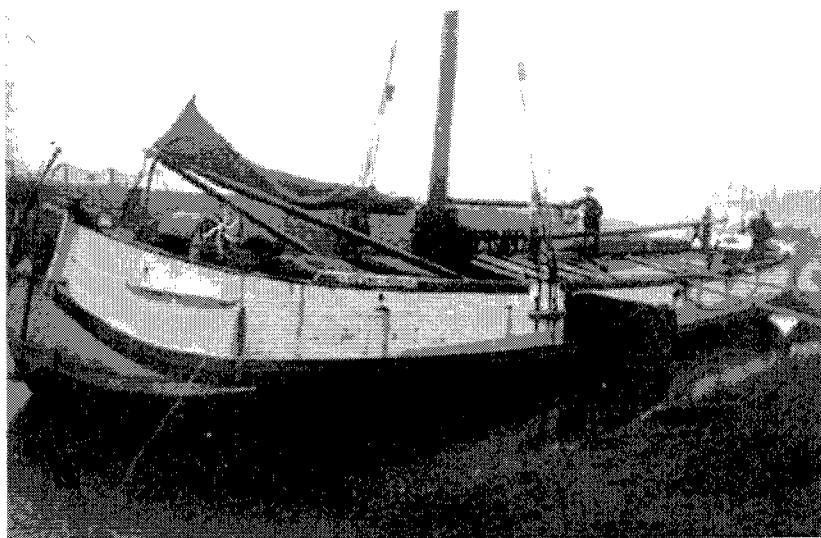
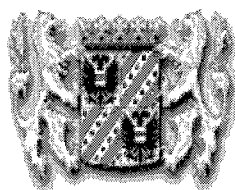
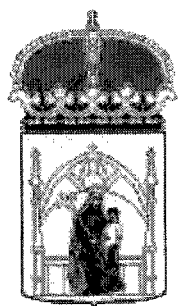
Met de meeste hoogachting,

E. Huiting,

J.M.Th. van der Linden –
van der Kwartel.

Bijlage: 1 brochure.

Floriade 2012

Gaan Drenthe en Groningen samen in een turftrekschuit?

“de PRAAM”.

Indeling:

1: Voorpagina:

2: voorwoord:

3: Het vergeten gebied: bijdrage van de heer Egbert Huiting

4: Informatiebronnen

5: afbeeldingen van foto's uit 1922, 1925 en 1926

6: Durf na turf: bijdrage van Anne van der Linden

7: Vooruitlopen:

8: Mijmerend over de Floriade 2012

9: Bronvermelding

10: Verzendlijst.

Voorwoord:

Titelblad Floriade 2012 met afbeelding van de:

Robuuste Overijsselse Praam rond 1925 Praam,
Internet www.vaartips.nl/images//praam2.jpg

Wapens van Drenthe en Groningen, (in kleur)

De vraag die beantwoord zou moeten worden of beide
provincies tezamen dit evenement willen oppakken.

Deze brochure is samengesteld door 2 personen die elk afzonderlijk hun eigen inbreng hadden ten
aanzien van de Floriade 2012.

Egbert Huiting heeft zijn inbreng genoemd "het vergeten gebied".

Thema's: Inleiding

Het Veenkoloniaal gebied van de gemeente Aa en Hunze
De meerwaarde van het plan PRAAM
Ontwikkelingsperspectief van het veenkoloniaal gebied
Informatiebronnen.

Anne van der Linden- van der Kwartel heeft haar inbreng genoemd: "Durf na Turf".

Thema's: Inleiding

Durf na Turf
Vooruitlopen
Mijmerend over de Floriade 2012
Bronvermelding.

Tussen beide artikels zijn foto's met bijbehorende tekst afgebeeld van het Veenkoloniaal gebied van
de jaren 1922 t/m 1926.

De tekstverwerking werd op een lijn gebracht qua lettergrootte en marges.

Het “vergeten” gebied

Inleiding

Het is niet altijd even gemakkelijk te schrijven over een onderwerp waar je hoofd vol van zit. Wij, de bestuursleden van de Verenigingen Dorpsbelangen Gieterveen en Gasselternijveenschemond weten dat maar al te goed. We zijn als commissieleden van de projectgroep Middenloop Hunze de laatste twee jaren volgepropt met informatie over allerlei activiteiten rondom het Hunze project, een initiatief van provincie en enkele gemeenten, zoals u bekend is. Informatie gericht op het initiëren van allerlei activiteiten die, samengevat, ertoe moeten bijdragen de leefbaarheid in het Hunzegebied te continueren. Hier is met opzet het woord continueren gebruikt, in plaats van verbeteren, omdat in geen enkel verslag, rapport en onderzoek wordt vermeld dat het Hunzegebied niet leefbaar zou zijn. Het tegendeel is eerder waar. En waarom dan toch zoveel inspanning getroosten om dit gebied tezamen met bewoners en bestuurders, in verschillende commissies en projecten te willen verbeteren?

Een antwoord op die vraag is te destilleren uit de verslagen over de voortgang van het project in de verschenen Hunze kranten.

We stellen vast dat er echt wel iets tot stand is gebracht en dat de inspanningen wel hebben geleid tot enkele zeer zinvolle initiatieven en verbeteringen. Wij constateren dat het ontwikkelen van dorpsomgevingsplannen ertoe heeft geleid dat voor bestuurder en burger duidelijkheid is ontstaan ten aanzien van leefbaarheid en mogelijke verbeteringen. En toch overheerst er bij ons een gevoel van onvolledigheid.

Wij constateren dat er ten aanzien van het veenkoloniale gebied, aan de oostzijde van onze dorpen, weinig tot geen initiatieven zijn ontwikkeld. Dit in tegenstelling tot de gemeente Borger- Odoorn waar samen met de gemeente Stadskanaal de toekomstvisie is vastgelegd in het rapport “Eigen kwaliteit, de grondslag voor groei.”

In de “Agenda voor de Veenkoloniën” wordt door de stuurgroep wel helder de richting aangegeven maar initiatieven hebben tot op heden niet geleid tot verbetervoorstellen.

Met name over dit “vergeten” gebied, de veenkoloniën van de gemeente Aa en Hunze, ingeklemd tussen het Hunzedal en het Stadskanaal, willen wij met deze brief onze ideeën onder uw aandacht brengen.

Wij stellen voor, in overweging te nemen, een deel van het plan Praam, een initiatief van de Stuurgroep Hunze project, alsnog uit te voeren. Tevens willen wij ten gunste van de ontwikkeling van de randveengebieden inhaken op een recente publicatie ten aanzien van de gedachte de Floriade in 2012 in de veenkoloniën te laten plaatsvinden.

Het veenkoloniale gebied van de gemeente Aa en Hunze

Voor de gemeente Aa en Hunze heeft het veenkoloniale gebied tussen het Stadskanaal en het Hunzedal geen noemenswaardige economische waarde. Bewoners in dit gebied zijn ten aanzien van voorzieningen vooral gericht op grote plaatsen als Stadskanaal en Veendam.

Het is daardoor ook niet zo verwonderlijk dat er nauwelijks initiatieven zijn om in dit gebied activiteiten te ontplooiën die ertoe bijdragen de leefbaarheid te verbeteren en te trachten werkgelegenheid te scheppen.

Het is immers een “leeg” gebied met weinig inwoners en voornamelijk landbouw - activiteiten.

Wij hebben onszelf dan ook de vraag gesteld of het wel realistisch is in dit gebied activiteiten te ontwikkelen die de leefbaarheid verbeteren. Wij denken dat dat wel het geval is maar dan moet het gebied langs een andere weg worden benaderd dan de weg welke is gekozen voor het Hunzegebied.

Voor het Hunzegebied is heel nadrukkelijk voor de participatie van de bewoners gekozen, het zogenaamde “bottum up” proces. Voor dit veenkoloniale gebied moet het initiatief komen uit de gemeentelijke en provinciale besturen eventueel aangevuld met ideeën en voorstellen van onderop. Immers de weinige bewoners in dit gebied hebben voornamelijk een economische affiniteit met de agrarische sector. Zij zitten in de regel niet te wachten op activiteiten waarbij hun landbouwgronden in het geding zullen zijn.

Ruilverkavelingen en grondruil zijn naast een steeds verdergaande regelgeving van de EU toch al aan de orde van de dag. Dus niemand staat te juichen.

Toch willen wij u onze ideeën niet onthouden ten aanzien van dit “lege” gebied.

In de volgende alinea willen wij uw aandacht vestigen op de meerwaarde die het plan “PRAAM” kan hebben voor de ontwikkeling van het veenkoloniale gebied bij de Bocht van Bareveld, tussen Nieuwediep en Gieterveen.

De meerwaarde van het plan PRAAM

Op initiatief van de stuurgroep van het Hunzeproject werd een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden om de cultuurhistorische Tjassenswijk te ontwikkelen tot een toeristische en recreatief aantrekkelijke locatie, door de wijk weer te ontgraven en terug te brengen naar de situatie zoals in de 70-er jaren.

De familie Tjassens heeft omstreeks 1660 het initiatief genomen om de randvenen te ontginnen en begint met het graven van de Tjassenswijk vanuit de Hunze richting de Semslinie. Ongeveer 100 jaar later is de 1300 meter lange wijk het Groninger kanalenstelsel genaderd, maar er wordt geen verbinding gemaakt vanwege de strubbelingen met de Stad-Groningers die het turfvervoer via de schuitenschuiversgilde in een ijzeren greep hield.

Het onderzoek werd uitgevoerd door DHV Milieu en Infrastructuur en werd gepresenteerd in december 2002, onder de titel “Plan Praam”.

Het “Plan Praam” werd enthousiast ontvangen maar doordat de Tjassenswijk in de 70-er jaren werd gedempt met vervuilde grond (boorspoeling) is plan op economische gronden (kosten € 3.350.000,00) niet gehonoreerd door de stuurgroep van het Hunzeproject. Toch zien wij, naar aanleiding van de informatie over het inmiddels wel goedgekeurde interprovinciale project “Van Trufvaart naar Toervaart” (vaarverbinding Zuidlaardermeer – Oost-Groningen) mogelijkheden om delen van het “Plan Praam” opnieuw voor te leggen aan beide stuurgroepen, Hunzeproject respectievelijk Agenda van de Veenkoloniën.

In het “Plan Praam” wordt een recreatieve ontwikkeling rondom het “Gat van Tiktak” voorgesteld. Het “Gat van Tiktak” is een zandafgraving welke is ontstaan bij de aanleg van de N33. Dit gebied heeft naar onze mening, ook na het afblazen van het “Plan Praam”, veel potentie om uit te groeien tot een belangrijk recreatie gebied.

Hiervoor is een aantal argumenten te noemen.

Het veenkoloniale gebied tussen de gemeenten Veendam en Aa en Hunze is in de lijn met het gebied tussen gemeenten Stadskanaal en Borger- Odoorn een gebied met weinig toekomst perspectief. In het rapport "Eigen kwaliteit de grondslag voor groei" waarin de toekomstvisie van de veenkoloniën Borger-Odoorn en Stadskanaal wordt beschreven, wordt in het voorwoord geschreven:

De huidige situatie van de veenkoloniën lijkt niet rooskleurig. Zo steunt de economie van het gebied op slechts enkele pijlers, wat bovendien sectoren zijn met wisselende vooruitzichten. Nieuwe bedrijvigheid komt maar moeizaam van de grond.

Een tweede niet onbelangrijk argument is de virtuele, misschien wel historisch psychologische drempel, welke het gebied inneemt tussen de Groninger en de Drentse veenkoloniën. Dagrecreanten uit het Groninger deel zoeken via de N33 snel hun weg naar de Staatsbossen op de Hondsrug. Er is veel discussie over de toekomstige invulling van dit gebied. Landbouw econoom Dirk Strijker schrijft in een artikel in het Dagblad van het Noorden van 30 augustus j.l :

De veenkoloniën zouden op een aantal punten aan de Hondsrug moeten worden vastgeknoopt. Zoals het gebied tussen Annen en Veendam. Strijker vindt dat beide plaatsen middels een kilometers brede baan met elkaar verbonden dienen te worden, een ontwikkelingszone die door kan lopen tot aan Westerwolde. In zo'n zone is alles mogelijk, landbouw, melkveehouderij en recreatie. Op de plaatsen waar de zone de dorpen Kiel Windeweer en Annerveenschekanaal raakt kan kleinschalige woningbouw plaatsvinden. Er is ruimte voor nieuwe buitenplaatsen.

De historisch geograaf Hans Elerie (directeur BOKD) heeft een heel andere visie over de invulling van de oostzijde van de Hunzelaagte (randveenontginning), en de voormalige uitgestrekte hoogvenen. (hoogveenontginning). Elerie is voor handhaving van de openheid en bescherming van de uitgestrektheid.

Zijn visie op het gebied is vastgelegd in het rapport "Dorp 2000Annoo" waarin eveneens verslag is gedaan van de ontwikkeling van dorpsomgevingsplannen voor Spijkerboor/Nieuw Annerveen, Oud Annerveen en Buinen. Elerie schrijft over het randveengebied bij Spijkerboor:

Het landschap is open, maar geenszins kaal. Binnen die openheid is sprake van een grote afwisseling. Een boerderij die verder uit het lint vrij in de openheid staat, een boerenschuur in het open land, een solitaire boom, een boomgroep die herinnert aan een oude bewoningsplaats zijn elementen die het landschap "couleur locale" verschaffen en daardoor het landschap interessanter maken.

In een tweegesprek, Noorderbreedte januari 2002, tussen Rein-Jan Hoekstra, lid van de Raad van State en voorzitter van de Commissie Agenda van de Veenkoloniën en Hans Elerie, spreekt Elerie van een ongekende ontwerpdracht voor het gebied en Hoekstra over het doorbreken van de versnippering ervan.

Hoekstra bepleit het doorbreken van de versnippering van het veenkoloniale gebied. De kracht van het gebied is de onderlinge samenhang van haar sociaal economische onderdelen. Die kracht ligt in de landbouw en in de open ruimte, ondanks de eenzijdigheid van de productie van de fabrieksaardappelen. Juist als er sprake is van vele tienduizenden hectares vrijkomende grond door efficiencyverbeteringen in de landbouw, is er een directe koppeling mogelijk met de inrichting van de ruimte.

Hans Elerie onderkent dat in de benadering van Rein-Jan Hoekstra interessante aanknopingspunten liggen. Elerie ziet graag dat de poldertraditie weer in ere wordt hersteld. Niet vanuit het afgezaagde poldermodel maar vanuit de inspiratie waarmee in het verleden in het nieuwe land nieuwe landschappen werden gecreëerd. Met alle nieuwe ontwikkelingen staat de landbouw altijd in het defensief. Die uitdaging ligt in de Veenkoloniën en dan nu zonder het monofunctionele uitgangspunt dat als basis lag aan de herinrichting, maar met nieuwe mogelijkheden voor wonen, recreatie en toekomstgerichte kansen voor de landbouw. In de combinatiemogelijkheden van al die functies ligt een gigantische opdracht, aldus Elerie.

ijn derde argument is het bieden van toekomst perspectief voor de bewoners, veelal agrariërs. Het rarisch bedrijf biedt voor de lange termijn weinig perspectief. De werkgelegenheid is minimaal en t gebied heeft een negatieve imago. Toch zijn er boeren die dit beeld niet accepteren. In een antenartikel van 9 februari 2002 schrijft freelance-journalist Fred Ootjens, Amsterdammer en sinds 1977 woonachtig in Nieuwediep:

De vooroordelen over het veenkoloniale gebied zijn hardnekkig. Dit gebied is eindeloos. Na de eerste er jaar hier was ik al verkocht. Maar hoe ziet de toekomst van dit gebied eruit vraagt hij zich af. Het landschap draagt nog steeds de structuur die er vierhonderd jaar geleden is neergelegd. Je hoeft een historicus te zijn om te weten dat in de Veenkoloniën de laatste eeuwen geleefd is van wat uit de bodem kwam: turf en aardappels. We kregen een stimulans door de vervening, door de landbouw en nu moet er iets anders gevonden worden. Uit de bodem valt nu niets meer te halen. Er is hier rust en ruimte maar wij hebben werkgelegenheid nodig.

Het vierde argument is de ontwikkeling van het overgangsgebied bij de Bocht van Bareveld. Bareveld wordt door de ontwikkeling van het project "Van Turfvaart naar Toervaart" een belangrijk ontmoetingspunt voor de pleziervaart.

1. De toekomst is de vaarverbinding tussen het veengebied en het Zuidlaardermeer zeer aantrekkelijk voor vaarrecreanten. Wij menen zelfs dat de vaardichtheid van de vaarroute vanuit Duitsland sterk zal toenemen. Dit zou kunnen betekenen dat met name Bareveld een belangrijke plaats wordt voor vaarrecreatie.

Hier komen de vaarrecreanten via het Stadskanaal uit Duitsland en het Oosterdiep uit de richting Amsterdam, bij elkaar.

De genoemde argumenten ondersteunen mijn pleidooi om van het "Gat van Tiktak" een recreatieplas te maken. Het is een aanvulling op de toekomstige initiatieven rond het project "Van Turfvaart naar Toervaart" en het verschaft de bewoners in de omgeving van de dorpen Nieuwediep en Gieterveen werkgelegenheid in de recreatieve sector. Waarschijnlijk heeft de aanleg van de recreatieplas een positief effect op de exploitatie van de vakantiewoningen aan het Annerveenschekanaal, het voormalig OC terrein. Verder is het mogelijk dat vaarrecreanten een dagje aanleggen in de Bocht bij Bareveld en de recreatieplas bezoeken. Deze gedachtegang heeft een grote kans van slagen als er voldoende accommodatie rond de plas aanwezig is en deze gemakkelijk te bereiken is.

Ontwikkelingsperspectief van het veenkoloniale gebied.

Er is zeer veel geschreven over de mogelijke ontwikkeling van het veenkoloniale gebied. En in feite doe ik met deze brief daar nog weer een schepje bovenop. Toch willen wij weer een kans wagen om u te interesseren voor een idee dat verder reikt dan het creëren van recreatieve uitspanningen, het aanleggen van fietspaden of wandelroutes.

Het betreft een aanvulling op het D66-voorstel om de Floriade 2012 in de Veenkoloniën te laten plaatsvinden. Dit initiatief van D66 is behandeld in de vergadering van Provinciale Staten van 17 september. De Staten hebben aangegeven dit voorstel de moeite waard vinden om de mogelijkheden nader te onderzoeken.

Naar mijn mening is het is een uitstekend idee met een dergelijk grootschalig project het Gronings-Drents veenkoloniale gebied een impuls te geven.

Wij vinden dat dit idee krachtig dient te worden ondersteund. Sterker nog, wij willen aan dit idee een meerwaarde geven welke ver na 2012 zijn weerslag zal hebben op de leefbaarheid en de ontwikkeling van het veenkoloniale gebied.

Wat is die meerwaarde die wij, aanvullend op het Floriade plan, aan u willen voorleggen?

Het idee is om de opzet van de Floriade zodanig in elkaar te steken dat na de Floriade de gebouwen en aanpalende gebouwen en voorzieningen nog een functie kunnen houden voor een zeer veelbelovend nieuw project. Om dat te bewerkstelligen stellen wij voor van de locatie "after" de Floriade "An International Centre for European Integration" te maken.

Wat bedoelen wij daarmee?

De EU is zeer recent uitgebreid met nog eens 10 nieuwe lidstaten. Binnen de EU wordt het steeds belangrijker dat de integratie van de bevolking van de verschillende EU landen wordt gestimuleerd en begeleid. Momenteel is het zo dat er op bestuurlijk en commercieel niveau veel activiteiten zijn en er veel zaken wettelijk worden geregeld. Het is echter van groot belang dat de bewoners van de verschillende EU landen de gelegenheid krijgen elkaars geschiedenis en cultuur te leren en aan elkaar over te dragen. Een relatief rijk land als Nederland zou het voortouw kunnen nemen om de integratie te stimuleren en daaraan richting te geven. Het Gronings-Drents veenkoloniaal gebied zou een centrale plaats (de locatie van de Floriade na 2012) kunnen worden voor zo'n centrum, met netwerken over heel Europa. Het zou een internationaal netwerk moeten zijn ter bevordering en versterking van de Europese eenwording in sociaal culturele zin maar tegelijkertijd in zakelijk opzicht.

Er worden reizen georganiseerd, symposia gehouden, cultuur overgedragen en gedeeld en dat alles onder het motto van verdraagzaamheid, veiligheid en vrede. Communiceren is daarbij de rode draad. Deze gedachte sluit aan bij een van de doelstellingen van "De Agenda voor de Veenkoloniën" namelijk het ontsluiten van het gebied door het opzetten van Beheer ICT LANschap.

Het Europees integratie centrum biedt tal van mogelijkheden en zal gedurende meerdere jaren na de Floriade een zeer belangrijke functie in Europa innemen.

Wij stellen ons voor dit idee te koppelen aan een aantal commerciële doelen zodat er werkgelegenheid wordt geschapen.

Met enkele belanghebbende partners gesubsidieerd door de EU zijn er vele kansen om de markt op relatief snelle manier te bereiken en open te leggen, te denken valt aan activiteiten zoals:

- Grote groepen mensen uit de EU bezoeken het centrum
- Netwerken worden aangelegd, breedband netwerk is al aanwezig
- Kunst, cultuur en wetenschappelijke programma's worden aangeboden
- In samenwerking met de universiteit en de industrie worden symposia gehouden
- Het aanbieden van sportieve en recreatieve programma's
- Er wordt een Centrum voor Ontwikkeling t.b.v. kunstenaars, wetenschappers en geleerden opgericht.
- Op het gebied van milieu, industrie, chemie en consumptie zijn innovatieve producten de output van het op te richten centrum voor Ontwikkeling.

De realisatie van “An International Centre for European Integration” zal eveneens veel neveneffect hebben op de infrastructuur van de noordelijke provincies.

“Snelle verbindingen met Noord Duitsland en het achterland en richting de Randstad worden een noodzaak en zullen daardoor niet gehinderd door financiële barrières kunnen worden gerealiseerd. Tevens zal het vliegveld Eelde een belangrijke plaats gaan innemen.

Met deze voorstellen, mede geïnspireerd door mevrouw Anne van der Linden en de heer Gerrie Broekema van de Vereniging Dorpsbelangen Gieterveen, wil ik deze brief eindigen.

Ik wil u gaarne verzoeken dit idee in overweging te nemen. Ik hoop dat ik u geïnspireerd heb en dat u de moed opbrengt om deze plannen nader uit te werken.

Mijn vriendelijke dank voor uw belangstelling en een welgemeende groet

Voorzitter Dorpsbelangen Gasselternijveenschemond

Egbert Huiting

december, 2003.

Informatiebronnen

Kansen in het Hunzegebied (Kadernota voor uitvoering)

Hunzekranten van respectievelijk jan 2000, maart 2001 en maart 2002

Agenda voor de Veenkoloniën van Stuurgroep Veenkoloniën

Eigen kwaliteit de grondslag voor groei (perspectief veenkoloniale deel gemeenten Borger-Odoorn en Stadskanaal)

Dorp2000anno (Publicatie BOKD, De Hunze maakt geschiedenis)

TROP Toeristisch Recreatief Ontwikkelingsplan voor Drenthe

Van Turfvaart naar Toervaart (Vaarverbinding Zuidlaardermeer -Oost Groningen)

Vooronderzoek haalbaarheid Plan PRAAM (Een onderzoek naar de mogelijkheden om de cultuurhistorische Tjassenswijk te heropenen en te ontwikkelen tot een toeristisch en recreatief aantrekkelijke locatie)

Dorpsvisie Gieterveen (Pilot in kader van het project actualisering, digitalisering en harmonisering van bestemmingsplannen)

Nieuwsbrief januari 2001 PvdA (Kansen voor het Veen)

Noorderbreedte, Veenkoloniën:
traditie in vernieuwingen, jaargang 26, nr. 1 jan/feb 2002

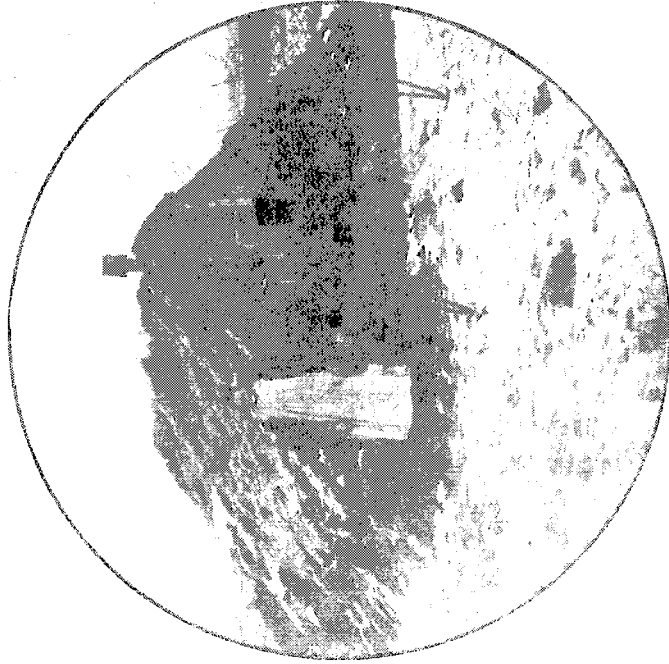
Correspondentieadressen:

Vereniging Dorpsbelangen Gieterveen
Anne van der Linden — van der Kwartel
Schipperpad 1
9511 PG Gieterveen
tel: 0599-648741
mail:

Gerrie Broekema
Meertensweg 6
9511 PX Gieterveen
tel: 0599-648644 mobiel: 0651611048
mail:

Vereniging Dorpsbelangen Gasselternijveenschemond
Egbert Huiting
Noordzijde 39
9515 PB Gasselternijveenschemond
tel: 0599-512952 of 050-5212523
mail:

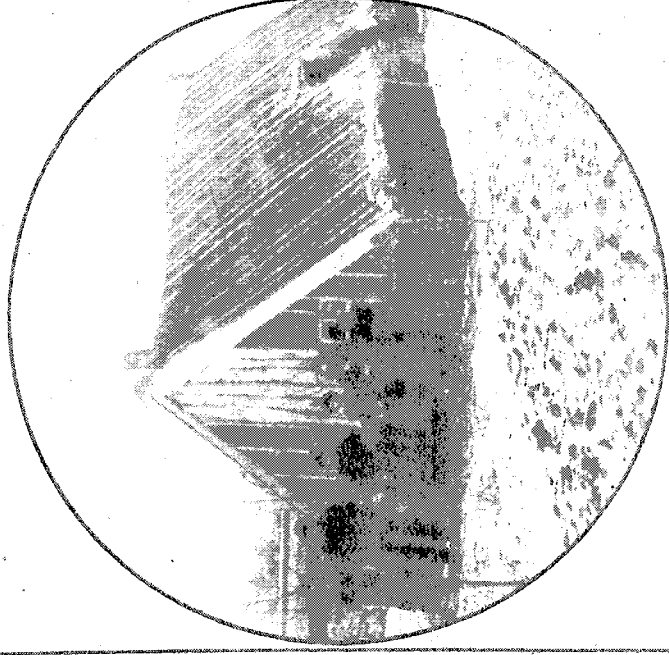
De nood in de Drentsche venen

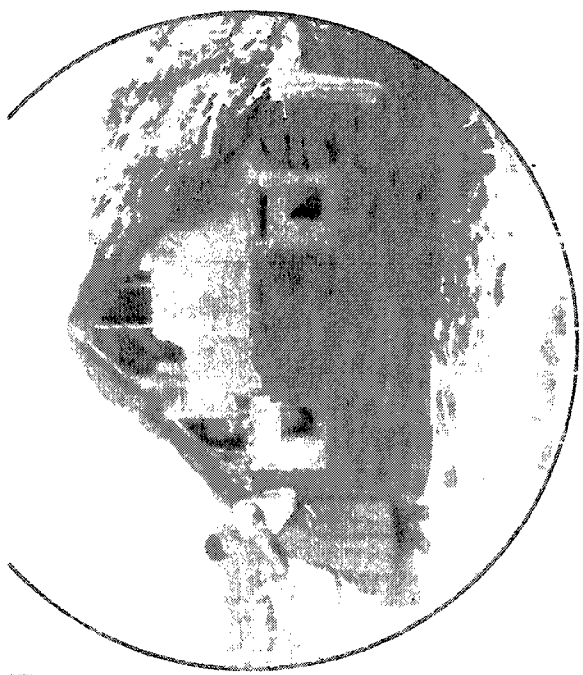
1.11. bewoond door man, vrouw en twee kinderen; $\frac{1}{2}$ jaar zonder werk; f 11.40 steun; daar moet f 0.75 voor

rentegezel af. — Interieur van de keet, op de volgende foto afgebeeld. — Keet,

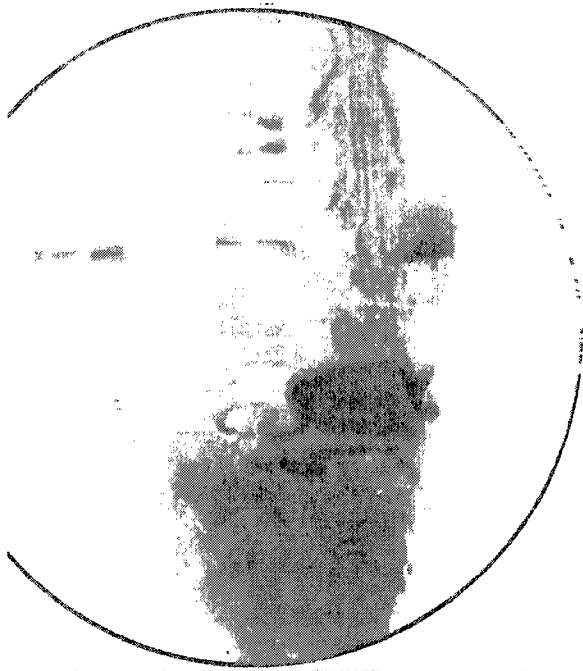
bewoond door twee gezinnen; vóór woont P. V. met vrouw en 3 kinderen, achter de wed. B. met 1 zoon.

Woonhut op de heide bij Nieuw-Amsterdam (1), be-
zeten door een gezin van 6 personen. De man is al 3
jaar zonder werk; ontvangt / 13 steun; daar moet af
1925 voor rentezegel Middelste foto: Huisje, bewoond

door 't echtpaar M., waarvan de man
al 1 1/2 jaar zonder werk is. Nog tref-
fender is de volgende foto: Een
bordpapieren huis! De bovengevel be-

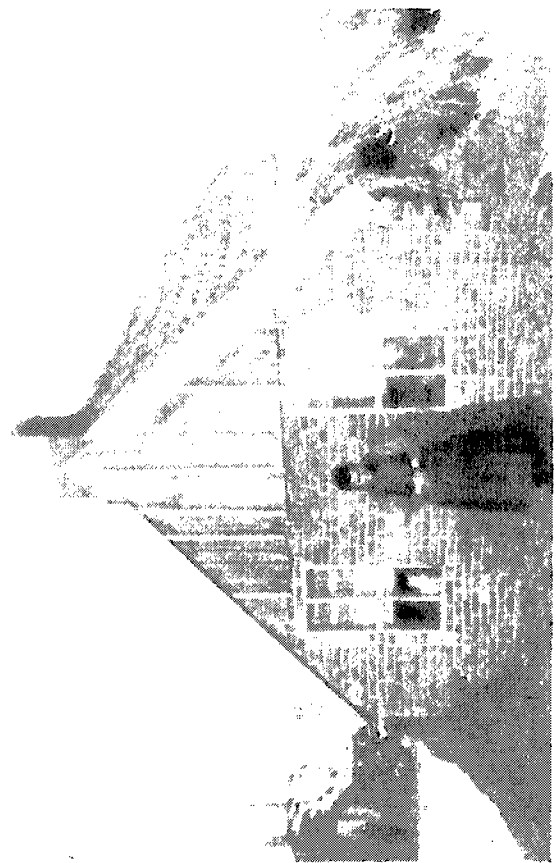

stond uit oude kantonnen doozen; die nu natuurlijk zijn
stukgestornd (de man kijkt door 't gat). Hier woont
v d V met vrouw en twee kinderen. Voor 't paar
maanden woonde er nog 'n zuster bij in de die kind ten

1922

Woonsters der hutten, op de beide voorgaande foto's (woningen van M en
d V) afgebeeld. Foto rechts: Woning van H de V en vrouw: f 2.50 per

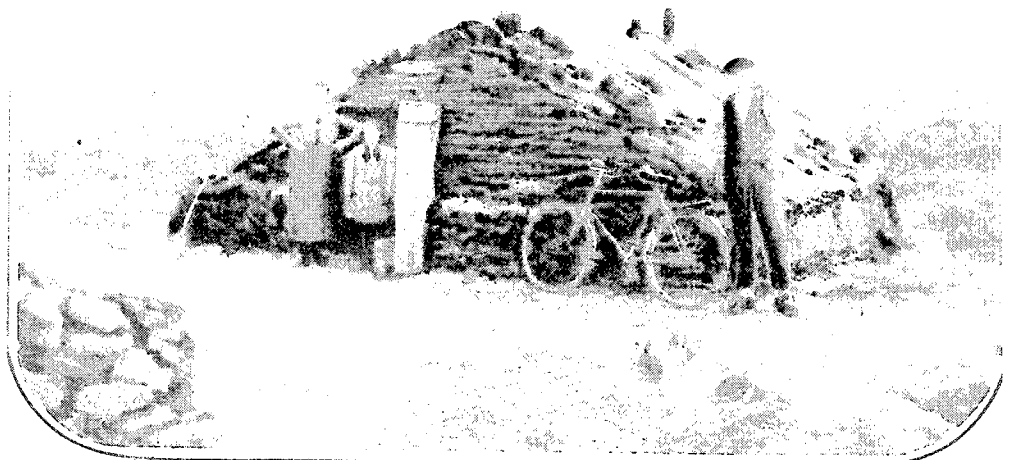

week steun, plus turf; nu is de man ziek, daarom krijgt hij f 2.50 extra.
'n kan melk draags die de vrouw uit 't dorp (een uur) moet halen

1925

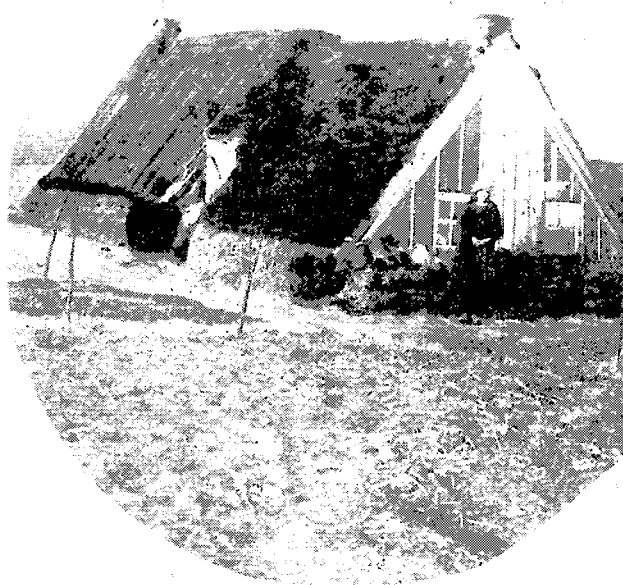
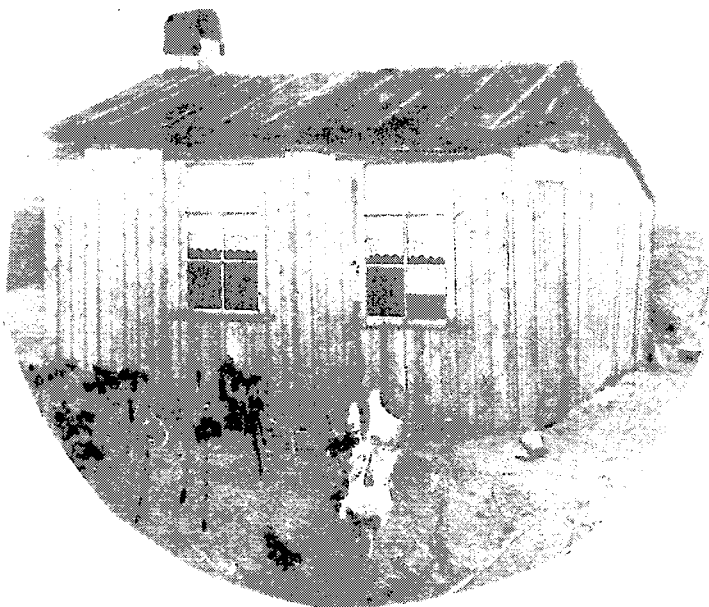
Bij Emmen is 't al niet veel beter, gelijk dit voorbeeld toont.

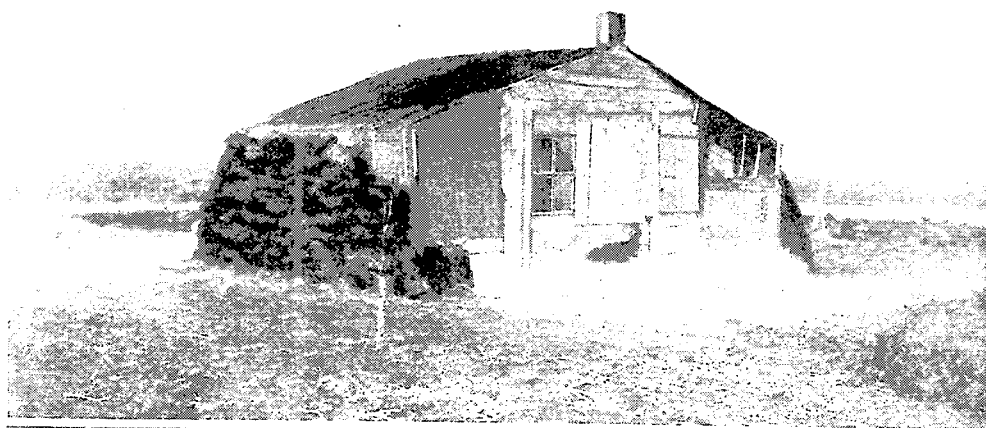
Het kleinste krot bij Nieuw-Amsterdam.

1925

*Foto links: In deze
plaggenhooien twee
gezinnen, samengen mensen.*

*Foto rechts: Bewoners van
deze hout hut bleven
uit schat binnen.*

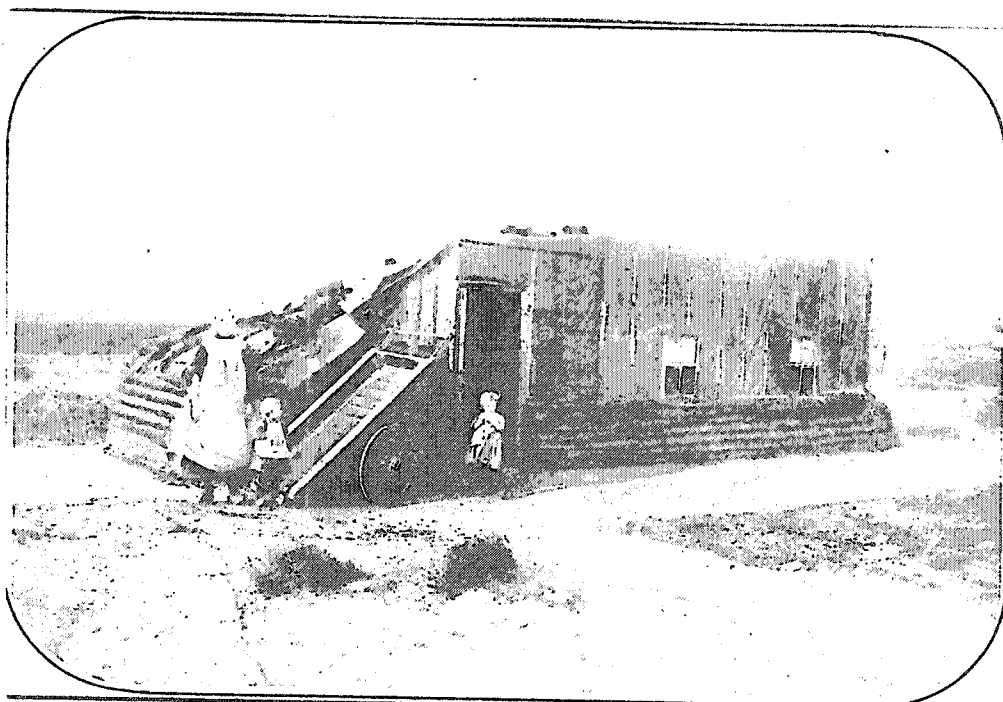
Deze hut is gemaakt van... oude pakkisten.

Het kanaalwerk bij Coevorden. Een fraaie overzichtsfoto van den laatsten put, die de voltooiing nadert.

*
 zeer ongunstige toestanden
 de turf-industrie hebben
 kloosheid in de Drentsche
 grootelijks doen toenemen.
 de onder de arbeiders en
 standers is groot, en de
 vele toesand der gemeenten
 van den aard, dat vol-
 steun kan worden verleend.
 eering heeft nu de zaak in
 g onderzoek genomen; o.a.
 t minister Ruys de Beeren-
 zelf de veenstreken. Door
 rschaffing wordt reeds de
 an menig gezin verlicht, en
 e maatregelen tot leniging
 noede worden overwogen.
 even hier een paar foto's
 : watersaatswerken in het
 selsche ven, en illustreeren
 arige woningtoestanden in
 Drente met eenige foto's.
 woningen (van bouwver-
 gen b.v. zijn er hier en daar
 aar de menschen kunnen de
 niet opbrengen. Bij de werk-
 affing wordt 12 à 14 gulden
 ek verdiend — wie niet kan
 i moet er f 5.— onder-
 g maar zien te komen!

1925

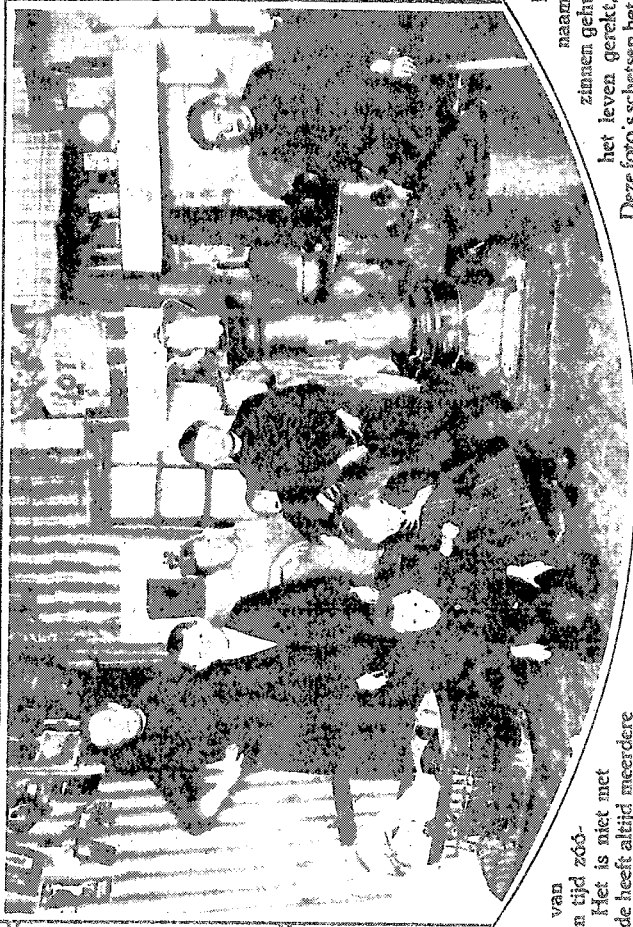
Hut van plaggen en planken (gezinsinkomen f 5.— per week).

Op weg van Emmen naar Emmer Compasuum komt men voorbij het zoogenaamde „Nieuw Rusland“, waar de trieste aanblik der arme streek het hart pijn doet.

In de Drentsche veenstreek

't Is niet de eerste keer, dat wij met tekst en foto's melding maken van de harde ontbering, die in een deel van ons land wordt geleden: de stervende veenstreek in het arme Drente. Maar als met geregeldde tussenpoozen dringt de noodkreet uit dat sombere gebied tot ons door, ons er aan herinnerend, dat wij altijd amen bij ons zullen hebben. Als wij den treurigen toestand overzien, waarin de bewoners van het grauwe turfland verkeerden, komt er een gevoel van schaamte in ons op, omdat in onzen beschaaften tijd zóó iets nog mogelijk is. Waarom nog mogelijk? Het is niet met enkele woorden te zeggen: een zóó groote ellende heeft altijd meerdere

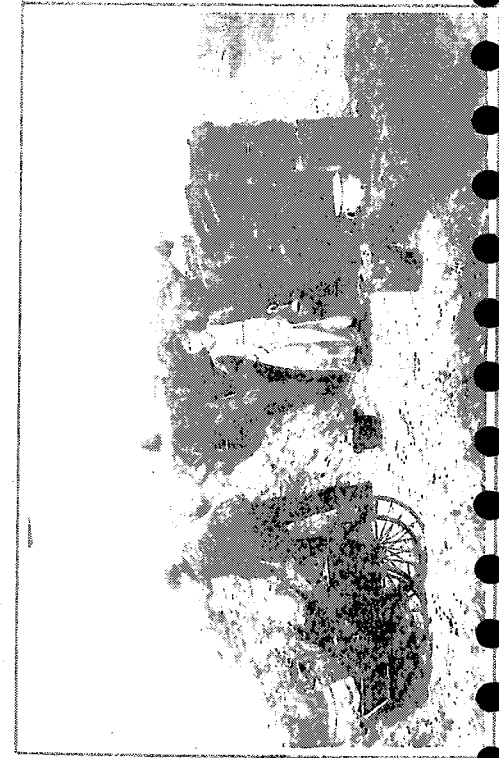

een land van ellende

oorzaken en deze betreffen niet alleen het materiële leven. Daarom ook is afdoende hulp zoo moeilijk te brengen. Maar een duidelijk aanwijsbare oorzaak der thans heersche armoede is wel de geringe vraag naar het product van die streek: de turf. Het ligt daar opgestapeld in onafzienbare massa's en wij de koopers ontbreken, missen ook de werkers een behoorlijke broodwinning. In arnzalige hutten, die den naam van woning niet verdienen, zijn veelal de gezinnen gehuisvest en met de hulp van ondersteuning wordt het leven gered, waaraan alle glimp van welvaart ontbreekt. Deze foto's schetsen het erbarmelijk leven v. d. bewoners der veenstreek.

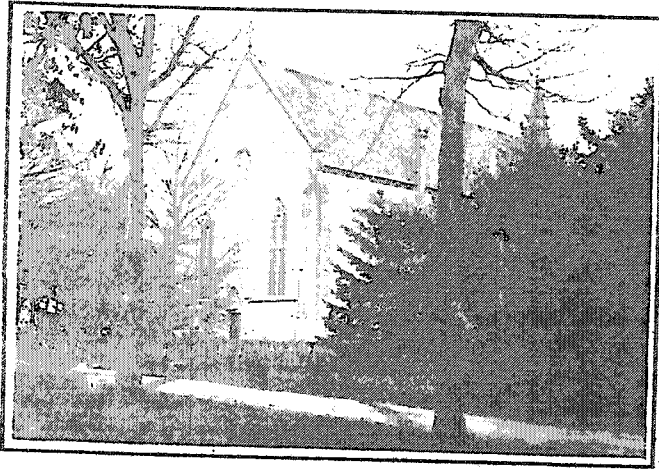
Interieur van een woning te Barger-Compasuum, die nog niet tot de allerarmste behoort, al ontbreekt ook hier het noodige.....

Links: In groote stapels ligt daar in de veenstreek de turf, die niet gekocht wordt en dus ook geen brood oplevert voor hen, die er hun bestaan in moeten vinden. Rechts: Tusschen Erica en Clazinaveen treft men halfbewoners aan, wier bestaan een schrilte tegenstelling vormt met het leven in de beschaafde wereld.

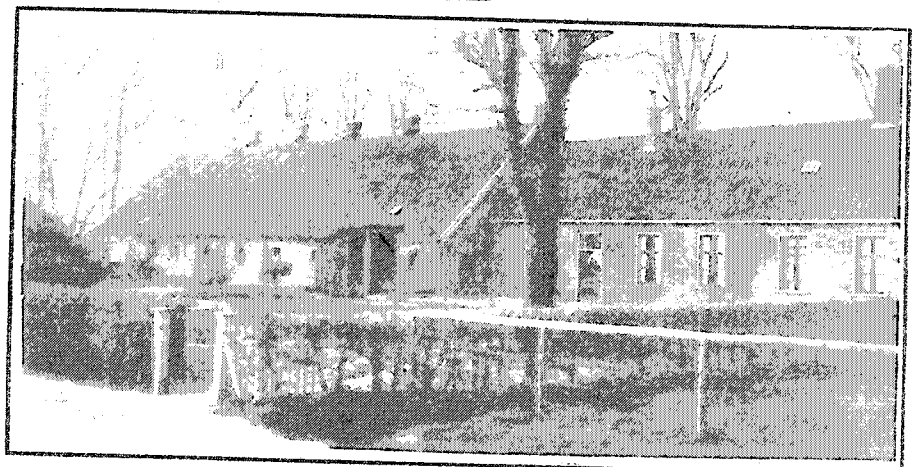
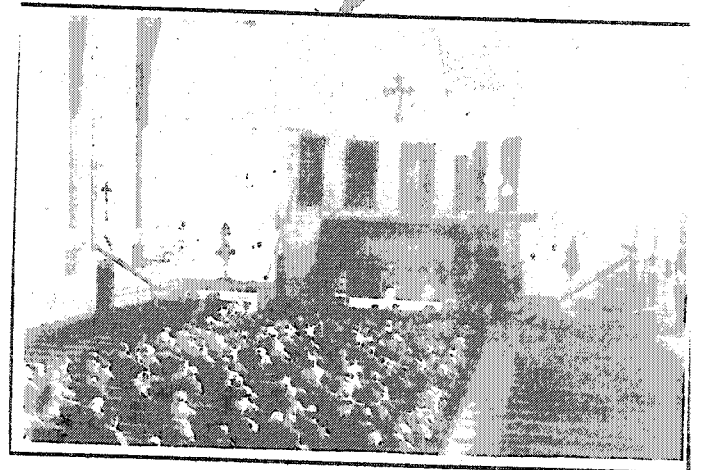
1925 ---- 1926

*Het bedroevende schrille contrast met:
de rest van Nederland, ja..... zelfs met
overig deel van Drenthe en Groningen.*

1926

Een ieder kent bij geruchte „Veenhuizen,” de Rijkswerkinrichtingen aldaar. Op een terrein van totaal 3200 H.A. wonen daar 1200 à 1700 verpleegden, onder wie natuurlijk ook katholieken. Er is dan ook een R.K. parochie, van St. Hieronymus Aemilianus, en deze vierde 18 April haar 100-jarig bestaan. Wij publiceeren daarom eenige foto's van Veenhuizen, en wel: links de kerk der jubileerende parochie; rechts interieur der kerk, met R.K. verpleegden van het eerste gesticht, dat wij hieronder (links) afbeelden. Er zijn drie groote „gestichten,” verder een administratie-gebouw, vereenigingsgebouw enz.; tenslotte hieronder (rechts) een der hoeven.

OOK 'N LENTEBODE

is 't plaatsen (of aansluiten, of openstellen) der drinkfonteinjes in de steden. We zullen op 't nut dier gelegenheden niets afdingen, maar een feit is het, dat ze minstens evenveel dienst doen tot vermaak der speelzieke jeugd als tot lafenis van dorstigen. Een aardig staaltje van eerstgemeld gebruik geeft onze foto.

Floriade 2012.

Inleiding:

Wat was de aanleiding om onmiddellijk in te springen op het initiatiefvoorstel van D'66 Statenfracties Drenthe en Groningen om de Floriade 2012 naar het Noorden te halen?

Een van de belangrijkste redenen was, om een betrekkelijk “leeg gebied” in Drenthe te gaan betrekken bij het overig deel van Nederland.

De achterstand qua respectvolle invulling met name van cultuur en recreatie heeft nu wel lang gedickeerd en behoeft snelle verandering op een zodanige wijze dat het zelfs een voorsprong krijgt op de rest van Nederland.

De afbeeldingen uit de jaren 1922, 1925 en 1926 van de Veenkoloniën geven een beschamend en bedroevend beeld te zien.

Een schril contrast met de rest van Nederland in dezelfde jaren, ook zelfs in verhouding met andere delen van Drenthe en Groningen in die tijd.

Daar is gelukkig verandering in gekomen, maar het valt niet te ontkennen dat er nog steeds een “leeg” gebied te vinden is tussen de Oostgrens van de gemeente Aa en Hunze, de Zuid – Westkant van Veendam en de Noord – Westkant van Stadskanaal.

De heer E. Huiting, voorzitter Dorpsbelangen van Gasselternijveenschemond liep al langere tijd rond met de gedachte om in het Veenkoloniaal gebied een ICT centrum op te zetten. Hij heeft dat in een brief aan de Stuurgroep Veenkoloniën uiteengezet.

Mevrouw Anne van der Linden van Dorpsbelangen Gieterveen, was al enige tijd bezig om een vaar – recreatiegebied van de grond te krijgen, in het gebied vanaf Gieterveen tot en met Nieuwediep welke aansluiting vindt op het Stadskanaalwater.

Een fraaie brochure werd ontworpen door daartoe in het leven geroepen commissie die alle voorwaarde hebben verricht. Daarna volgde een haalbaarheidsonderzoek door het bureau DHV te Groningen. Het vaarproject zelf werd als positief beoordeeld mede ook omdat de realisatie van het open maken van de Tjassenswijk betrekkelijk eenvoudig was. Vele voorzieningen waren aanwezig zoals een directe aansluiting op het Stadskanaalwater. Het struikelblok is de gedeeltelijke grondvervuiling. Conclusie, onvoldoende geldmiddelen om de grond te reinigen waardoor een zo voortreffelijk recreatief ontwerp in de lade lijkt te verdwijnen.

Een kleine commissie wil zich toch blijven inspannen om dit project alsnog gerealiseerd te krijgen, eventueel over een wat langere termijn, daarbij trachtend aan te sluiten op het inmiddels in gang gezette project “van Turfvaart naar Toervaart”.

Voor de invulling van het “nieuwe recreatiegebied” was diezelfde kleine commissie op zoek naar iets geheel anders. Geen bosaanplant, campings, pret – of ander soort vakantieparken, maar een recreatieproject waarin kunst, cultuur, educatie en landschap elkaar vinden en een blijvend karakter zouden moeten krijgen en behouden, iets unieks wat nergens nog in Nederland aanwezig is.

Het “muntje” viel toen D66 Statenfracties met het initiatiefvoorstel van de Floriade 2012 naar buiten trad.

Durf na Turf.

Als men zich gaat verdiepen in “De Veenkoloniën” dan stuit je op een veelheid van onderzoeksrapporten en artikelen over dit onderwerp.

Vrijwel alles wat er over is geschreven, staat in het teken van:

- a: de landbouw en de terugloop in de agrarische sector,
- b: de verslechterde werkgelegenheid waardoor de werkloosheid in dat gebied verder oploopt.

(Volgende is uit Veenkoloniën, Milieu en Natuurcompendium)

In de Veenkoloniën bepaalt het regelmatige patroon van waterwegen, zoals kanalen, wijken en sloten, het karakter. Door perceelsvergroting is de oorspronkelijke strokenverkaveling gedeeltelijk verloren gegaan.

Kenmerken:

De Veenkoloniën zijn hoogveenontginningslandschappen die gekenmerkt worden door grote, langwerpige percelen, kanalen en vaarten voor ontwatering en bomenrijen langs enkele wegen. Het grondgebruik is voornamelijk akkerbouw.

Ontwikkeling:

Vanaf de dertiende eeuw zijn de grote hoogveenmoerassen systematisch en op grote schaal afgegraven voor de brandstofvoorziening (turf) van de opkomende steden en industrie. De ontginning van de hoogvenen is tot ver in de twintigste eeuw doorgegaan. Dit is goed te zien aan de toename van het oppervlak karakteristieke strokenverkaveling tot ver in de twintigste eeuw. Aan het einde van de vorige eeuw neemt dit oppervlakteaandeel af als gevolg van het dempen van veel watergangen voor perceelsvergroting.

Instellen van een commissie:

Het was niet voor niets dat er een commissie door het kabinet werd ingesteld op voorstel van de voormalig bewindslieden de heer Brinkhorst (landbouw) de heer Pronk (V.R.O.M) en Ybema (Economische Zaken).

De commissie werd geleid door de heer R.J. Hoekstra. Lid van de Raad van State en rapporteert in april 2001.

Het persbericht van de commissie Hoekstra d.d. 14 mei 2001

Een integrale en gebiedsgerichte aanpak is essentieel voor de veenkoloniën om de eenzijdigheid en afhankelijkheid van het gebied te doorbreken. Provincies en gemeenten zullen hiertoe een regio -visie voor de Veenkoloniën op moeten stellen gekoppeld aan een uitvoeringsprogramma. Dit is een van de belangrijkste conclusies uit het rapport “Van afhankelijkheid naar kracht” dat de commissie Structuurversterking Veenkoloniën heeft aangeboden aan Minister Brinkhorst.

In dat rapport worden de hoofdproblemen samengevat in de begrippen:

Eenzijdigheid, afhankelijkheid en een negatief imago.

Het rapport geeft op een juiste wijze weer wat de knelpunten zijn. Daarnaast wordt geadviseerd

a: de eenzijdigheid te doorbreken, zoals diversificatie in de landbouwsector

b: het negatieve imago aan te pakken via het ontwikkelen van "parels"

(spraakmakende) projecten waarop het gebied trots kan zijn,

c: het ontwikkelen en uitbouwen van de gebiedsidentiteit.

In de brochure leader + ontwikkelingsstrategie Oost – Drenthe november 2001 wordt een sterkte en zwakteanalyse weergegeven.

Voor het Veenkoloniaal gebied is de

Sterkte -analyse:

1: het openen landschap,

2: veel bouwland (agrarisch).

Zwakte - analyse:

1: weinig voorzieningen

2: gebied toeristisch minder aantrekkelijk

3: grondontsmetting en gewasbescherming in de akkerbouw

4: beperkte ruimte voor in -plaatsing melkveehouderijen

5: afhankelijk van de zogenaamde markt ordeningsgewassen: aardappelzetmeel en suikerbieten

6: kwalitatief sociaal en cultureel leef- en werkklimaat

Met name de genoemde punten 1, 2 en 6 kunnen belangrijk zijn om het negatieve imago om te buigen in een positief imago. Daar is inzet en durf voor nodig.

Zoals de voorzitter van Leader Actiegroep Oost Drenthe en Gedeputeerde van de provincie Drenthe mevrouw A. Edelenbosch in die brochure terecht aangaf:

Niet de overheid, maar juist de mensen, bedrijven en organisaties uit het gebied zelf komen met ideeën.

Als men al deze artikelen en brochures doorleest, dan kan men concluderen dat er al veel voorwerk werd gedaan. Met name de zwakte en sterktepunten zijn reeds aangegeven.

Het initiatiefvoorstel van D'66 van de Statenfracties van Groningen en Drenthe met als thema: **Floriade 2012, kansen voor de veenkoloniën**, zou een mogelijkheid kunnen zijn om de eenzijdigheid te doorbreken, het negatieve imago aan te pakken en het ontwikkelen en uitbouwen van de gebiedsidentiteit.

Het Dagblad van Het Noorden heeft een enquête gehouden met betrekking tot de Floriade 2012. Een verrassende positieve uitkomst was het gevolg. De bevolking zag de komst van de Floriade 2012 wel zitten.

De volgende stap die gezet dient te worden is de organisatoren van Florade 2012, te interesseren om dit grootse evenement in het Noorden te organiseren. Hiertoe dient een verzoek te worden gedaan met aandachtspunten wat Drenthe en Groningen in beide provincie zoal te bieden hebben en dat is heel veel.

Daarnaast zullen beide Provinciale besturen van Drenthe en Groningen hun steun er aan moeten geven, alsmede de drie gemeenten te weten gemeente Aa en Hunze, Stadskanaal en Veendam. Ook bij veel andere grote organisaties en instanties zal dit evenement gepromoot moeten worden.

De eerste stappen zijn gezet, nu nog de gang er in krijgen.

Vooruitlopen:

Meedenken met betrekking tot realisatie van de Floriade 2012 voor het Veenkoloniaal gebied.

1^e: Het gebied tussen Gieterveen en Nieuwediep, Oostelijk van de Gemeente Aa en Hunze, alsmede aan de andere zijde van het Stadskanaal - (water) in de provincie Groningen tussen Stadskanaal en Veendam, (het Veenkoloniaal gebied) aan te wijzen voor realisatie van Floriade 2012.

Deze twee provinciegebieden toch een eenheid laten vormen

2^e: Na de Floriade zou dat Veenkoloniale gedeelte er niet alleen een recreatiegebied aan moeten kunnen overhouden, dat ook voor de toekomst een trekpleister dient te zijn, maar tevens een educatieve noviteit met een internationale uitstraling.

Gedachten gaan uit naar internationale kunst en geschiedenis van elk land dat op de Floriade 2012 aanwezig is geweest, alsmede kennis te kunnen verkrijgen van gebruiken, (religie) leef – en eetgewoonten, kennis op technologisch – handvaardig en landbouw gebied.

Met andere woorden een blijvende herinnering van elk land afzonderlijk, waarbij wij niet alleen ons zelf kunnen verrijken door kennis te verkrijgen van de desbetreffende landen, maar ook internationaal wat aan te bieden hebben.

3^e: Heel belangrijk argument om de Floriade 2012 in de Veenkoloniën te organiseren is de werkgelegenheid. Het Noord –Oosten heeft een werkgelegenheidsinjectie heel hard nodig.

4^e: Er ligt een voorstel in de vorm van een brief van een van de commissieleden, de heer E. Huiting om een Europees technologisch centrum in dat gebied te realiseren. Mogelijk zijn daartoe gelden te verkrijgen vanuit Brussel.

5^e: Niet alleen dagkaarten -, maar voornamelijk 2 of meer dagarrangementen aan te bieden om zoveel mogelijk kennis te kunnen nemen van het grote aanbod, niet alleen op de Floriade 2012, maar ook wat Drenthe en Groningen daarnaast te bieden hebben. Geluiden van zowel de Floriade Zoetermeer als van de Floriade in de Haarlermermeer waren: “men kan niet alles op een dag zien, wij hebben dan ook niet alles kunnen bezoeken”.

6^e: Het richten op inwoners van Duitsland en eventueel Denemarken.

7^e: Kosten kunnen worden verdeeld over beide provincies

8^e: Kosten al lang van tevoren gaan reserveren (na eventuele toewijzing)
(op de begroting plaatsen niet alleen Provinciaal, maar ook gemeentelijk bij Aa en Hunze (Drenthe), Veendam en Stadskanaal (Groningen) alsmede grote Instellingen respectievelijk bedrijven.

Het eerste initiatiefvoorstel was van D66 Provinciale Staten Groningen en Drenthe. De heer Egbert Huiting en mevrouw Anne van der Linden hebben dit voorstel opgepakt tezamen met ondersteuning van de Vereniging Dorpsbelangen Gieterveen alsmede van Deelgebied - commissie Middenloop Hunze als begintraject in de lange weg die nog te gaan is.

Gieterveen,
Anne van der Linden- van der Kwartel.

december 2003

Bronvermelding:

Plan P.R.A.A.M.

P.	Plan voor
R.	Recreatie en
A.	Aanpak in
A.	Agrarisch
M.	Middenloop Hunze gebied

DHV: Vooronderzoek haalbaarheidsplan (Hunzeproject) december 2002

Floriade 2012 Kansen voor de Veenkoloniën
Initiatiefvoorstel D66 Statenfracties Groningen en Drenthe.

Veenkoloniën, Milieu en Natuurcompendium

Instelling commissie Hoekstra

Persbericht van de R.J. Hoekstra

Leader + ontwikkelingsstrategie Oost Drenthe november 2001
Kansen voor het platteland. Ook voor u! mevr. Ali Edelenbosch

Katholieke Illustratie 56^e jaargang 8 februari 1922

Katholieke Illustratie 59^e jaargang 18 maart 1925

Katholieke Illustratie 60^e jaargang 3 maart 1926

Foto voorpagina van internet (zie voorwoord)

Mijmerend over de Floriade 2012.

Om de Floriade 2012 naar het Drents -Gronings Veengebied te halen
met kunst, geschiedenis, internationaal kennisrijkdom, in velen talen
is iets om met beide handen te omarmen,
aan dat idee kan ik mij nu al warmen.

vele landen kunnen bezoeken in 't Drents – Gronings Veengebied,
kennis vergaren, voor allen...ja voor wie niet!
Een internationaal kenniscentrum ter intergratie voor Europa een,
moet toch mogelijk zijn in het Drents – Gronings veen?

De Boroboedoer te mogen aanschouwen in eigen land,
't wildpark uit Zuid Afrika in de Veenkoloniën in eigen hand,
het Alhambra, Florence, 't Louvre te kunnen bewonderen zo dichtbij,
voor iedereen, jong, oud, arm of rijk, dat idee maakt pas echt blij.

Mijn gedachten over de toekomst zijn begonnen bij de turfboot
zie ook na 2012 in fantasie een landen -madurodam in 't groot
als eerbetoon aan hen die in beschamende armoede moesten (over)leven
ja voor hen.... ik mijmerde maar even.....

Anne van der Linden –
van der Kwartel.

Verzendlijst: 1 brochure per adres.

Aan de Commissaris van de Koningin te Groningen en Statenleden.

Aan de Commissaris van de Koningin te Drenthe en Statenleden.

Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Aa en Hunze en gemeenteraadsleden.

Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Veendam en gemeenteraadsleden.

Aan Burgemeester en Wethouders van de gemeente Stadskanaal en gemeenteraadsleden.

Aan de Minister van V.R.O.M.

Aan de Minister van Economische Zaken.

Aan de Minister van Landbouw.

Aan mevrouw Edelenbosch, Voorzitter Leader Actiegroep Oost Drenthe.

Aan de Stuurgroep Veenkoloniën.

Aan het bestuur Middenloop Hunze.

Aan bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen te Gieterveen.

Aan het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen Gasselternijveenschemond.

- Dagblad blad van Het Noorden te Groningen.
- Dagblad van Het Noorden te Assen.
(zo mogelijk wordt aan de pers de brochure 1 tot 2 weken later verzonden).